

Valtuutettu Vesa Parantaisen ym. valtuutettujen aloite nuorten pahoinvoinnin ennaltaehkäisemiseksi laadittavasta toimintaohjelmasta

Kaupunginvaltuusto 03.06.2024 § 60

Valtuutettu Vesa Parantainen jätti seuraavan aloitteen:

Nuorten väkivalta- ja ryöstörikosten kasvu on valtakunnallisesti erittäin huolestuttava ilmiö. Myös Raisiossa nuorten pahoinvointi on noussut säännöllisesti esiin. Erilaisia toimenpiteitä on tehty ja valtuusto on myös osoittanut pienen erillismäärärahan nuorten pahoinvoinnin vähentämiseen syksyllä 2022. Raision kaupungilta kuitenkin puuttuu toimenpideohjelma nuorten pahoinvoinnin estämiseksi. Toimenpideohjelma voi olla nimikkeeltään myös muu ja sisältyä osaksi hyvinvointiohjelmaa, mutta tärkeintä on, että siinä olisi konkreettisia eri toimialojen ehdotuksia, millä tavoin nuorten pahoinvoinnin lisääntymistä voitaisiin ennaltaehkäistä Raisiossa.

Valtuustolla ei ole tällä hetkellä selkeää kuvaa, miten yhteistyö nuorten asioissa toteutuu Varhan kanssa ja millaisia tavoitteita sille pitäisi asettaa. Lisäksi huolena on, että Varha vähentää kaikilla toimialoilla ennaltaehkäisevää työtä, jolloin vastuu jää entistä enemmän yksin kaupungin hartioille.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Raision kaupunkiin valmisteltaisiin nuorten pahoinvoinnin ennaltaehkäisemiseksi tavoitteet ja toimenpiteet, jonka pohjalta valtuusto voisi myös arvioida ennaltaehkäisyyn tarvittavia määrärahoja ja muita resursseja. Tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi toimenpideohjelmalle tulee asettaa seurattavat mittarit esim. Kouluterveyskyselystä yksinäisyyttä, ahdistuneisuutta ja koulukiusaamista mittaavat mittarit. Mittareille pitää asettaa selkeät vuosittain tavoiteltavat arvot.

On tärkeää, että toimenpideohjelma valmisteltaisiin siten, että toimenpiteisiin osallistuvat kaupungin kaikki toimialat.

Raisiossa 3.6.2024 Raision Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Vesa Parantainen	Niina Äikäs
Jarmo Rosama	Annika Ollila
Kimmo Kosonen	Hannele Lehto-Laurila
Aleksi Suro	Ari Korhonen
Niko Dahlgren	Anneli Kivijärvi
Juha Jormanainen	Aarre Lehtonen
Emma Lindqvist	Eveliina Tyyskänen
Pasi Kujala	Elisa Vuorinen
Jonni Moislahti	Harri Seikola
Hans Våg	Ella Mylly
Jani Suominen	Jonna Mero
Kristiina Engström	Nina Stenlund
Helinä Aaltonen	Kalle Myllymäki
Jari Pulkkinen	Heikki Laine
Heikk Suominen	Pirita Efe
Veli-Matti Salminen	Janne Aso
Terhi Valkeejärvi	Teija Hurmerinta
Eeva Savola	

Päätös Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 243

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen sivistyslautakunnan ja hyvinvointijaoston valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Hyvinvointijaosto 05.11.2024 § 41
674/12.05.02/2024

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen ja sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:n mukaan ”Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.”

Hyvinvointialueella ja kunnilla on lakisääteinen yhteistyövelvoite hyvinvoinnin, ja terveyden edistämisessä (612/2021), jonka tavoitteena on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen. Lisäksi on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Lisäksi hyvinvointialueella ja kunnilla on velvollisuus laatia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa (valtuustokausi). Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja vähentää pahoinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella. Koska lastensuojelun järjestämisvastuu kuuluu hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteena on myös tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä suunnitelmien laadinnassa. Suunnitelman sisällöstä säädetään lastensuojelulaissa Lastensuojelulaki 12 §. Sekä hyvinvointialueen että kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tulee sisältää seuraavat tiedot

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisien sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä ja
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Lisäksi hyvinvointialueen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää myös tiedot lastensuojelun tarpeesta, lastensuojeluun varattavista voimavaroista ja lastensuojelun palvelujärjestelmästä (Lastensuojelulaki 12 §).

Vuoden 2023-2024 aikana Raisiossa on valmisteltu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2024-2025 osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa 2024-2025. Suunnitelma on ollut laajalla lausuntokierroksella syksyn aikana ja tulee valtuuston hyväksyttäväksi loppuvuodesta 2024. Suunnitelma on valmisteltu poikkeuksellisesti jäljellä olevan valtuustokauden ajaksi, koska aikaisempi suunnitelma ei ollut voimassa. Lisäksi Varsinais-Suomen hyvinvointialue eli Varha on laatinut oman lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman osana Varsinais-Suomen alueellista hyvinvointisuunnitelmaa 2023-2025, jonka valmisteluun myös kunnat ovat osallistuneet. Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelussa on pystytty linkittämään yhteisiä painopisteitä ja tavoitteita alueellisen suunnitelman kanssa.

Raision lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat strategiaan ja Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan 2024-2025 syventäen kaiken ikäisiin raisiolaisiin kohdistuvia tavoite- ja toimenpidetasoja juuri lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta. Suunnitelman valmistelua on tehty yhdessä kaikkien toimialojen ja johtoryhmän kanssa. Valmisteluun on osallistettu laaja-alaisesti eri toimijoita kuten Varhan asiantuntijoita, nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, päättäjiä, järjestöjä ja seurakuntaa, jotka ovat yhdessä tunnistaneet hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä ja haasteita mm. vuoden 2023 ja 2024 aikana järjestetyissä työpajoissa. Tärkeänä osana suunnitelman valmistelua on pidetty myös paikallista kokemustiedon keräämistä mm. osallistavien kyselyiden kautta.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on käytetty monipuolisesti eri lähteitä ja hyödynnetty sekä yhdistelty viimeisintä päivitettyä tietoa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman LIITE Mitä kuuluu raisiolaisille lapsille, nuorille ja perheille? -osio kokoaa indikaattoritiedot yhteen tiivistetysti raisiolaisten lasten ja nuorten kasvuoloista ja hyvinvoinnin tilasta, haasteista ja onnistumisista. Nämä valitut indikaattorit mm. kouluterveyskyselystä, kuten uupumus, ahdistuneisuus, yksinäisyys ja koettu väkivalta, toimivat myös mittareina raportointiaessa toimenpiteistä osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa.

Toimenpiteissä näkyy kaikkien toimialojen vastuut sekä yhteistyörakenteet ja -verkostot eri sidosryhmien kanssa. Suunnitelmassa on lisäksi kuvattu mm. yhteistyöverkostoja ja -rakenteita sekä palveluita eri toimijoiden kuten Varhan, järjestöjen ja seurakunnan kanssa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja pahoinvoinnin ehkäisemiseksi.

Arviointia toimenpiteiden toteutumisesta tehdään aktiivisesti ja poikkisektoraalisesti yhdessä kaikkien toimialojen kanssa talousarvioprosessin yhteydessä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain valtuustolle osana Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelmakokonaisuutta sekä valtuustokauden lopussa osana laajaa hyvinvointikertomusta tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Hyvinvointikoordinaattori koordinoi ja seuraa suunnitelman toteutumista yhdessä kaikkien toimialojen ja kaupungin johtoryhmän kanssa. Arviointimittareina toimivat yhteisesti määritellyt kaupunkitasoiset sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt mittarit ja toimialojen käyttösuunnitelmassa määritelty mittaristo, sähköiseen hyvinvointikertomukseen valittu indikaattoritieto sekä paikallisesti toteutetut hyvinvointikyselyt ja osallistaminen. Hyvinvointisuunnitelmakokonaisuus toimii Raision kaupungin hyvinvointijohtamisen poikkileikkaavana

työvälineenä, ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ohjaa kaikkien toimialojen ja sidosryhmien yhteistyötä hyvinvoinnin edistämiseksi ja pahoinvoinnin vähentämiseksi. Näin ollen ei ole tarkoituksenmukaista laatia erillistä toimintaohjelmaa nuorten pahoinvoinnin ennaltaehkäisemiseksi.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Hyvinvointijaosto antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.